

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) สำรวจสภาพความหลากหลายทางวัฒนธรรมในเขตพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 2) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และ 3) สร้างองค์ความรู้และเครื่องมือในการทำงานด้านวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น โดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมกับการปฏิบัติการแบบชุมชนมีส่วนร่วม ได้แก่ การทบทวนเอกสาร การเข้าพื้นที่สัมภาษณ์ สันทนาการกลุ่มย่อย การจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และการนำกิจกรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงสำหรับเด็กและเยาวชนในเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยมีกลุ่มประชากรในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน แกนนำชุมชน ครู เด็กและเยาวชน รวมจำนวน 75 คน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 แห่งในการเข้าร่วมดำเนินงานโครงการวิจัย

ผลจากการดำเนินการวิจัยพบว่า (1) อำเภอพุทธมณฑลมีสภาพความหลากหลายทางวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ 1) วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 3) ประเพณี 4) อาชีพ 5) ผู้คน 6) ศาสนาและความเชื่อ และ 7) อาหาร (2) ด้านการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โครงการได้นำกิจกรรมการผลิตสื่อสารคดีเชิงสร้างสรรค์มาใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดและสนับสนุนตลอดทุกกิจกรรม กระทั่งได้สื่อสารคดี จำนวน 6 เรื่อง ตามความรู้ความสนใจและความต้องการของเด็กและเยาวชน และ (3) องค์ความรู้และเครื่องมือที่ได้ในการทำงานด้านวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ 1) ความหลากหลายของพื้นที่ 2) เครื่องมือที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน 3) ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน และ 4) คุณสมบัติที่เหมาะสมและความพร้อมของเด็กและเยาวชน ซึ่งการดำเนินงานวิจัยนี้จะได้นำไปสู่การเสริมสร้างภูมิความรู้ความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้กับเด็กและเยาวชน ให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมอย่างรู้เท่าทัน บนพื้นฐานของความเท่าเทียมภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างคู่ขนานกันไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการเรียนรู้ เด็กและเยาวชน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

Abstract

The objectives of this research project were: 1) to survey cultural diversity in Amphoe Phuttamonthon, Nakhon Pathom Province, 2) to strengthen community participation in developing learning skills for appreciating cultural diversity in children and youths and 3) to construct knowledge and tools for working on cultures with community participation in order to develop children and youths' potentials. In conducting this project qualitative method were used together with community-based activities including document review, interviews local participation, group discussions, and the setting up of a forum for workshop meetings to present and exchange knowledge, and demonstrate activities for children and youths to learn through experience about cultural diversity. The participants in this research included local wisdom gurus, teachers, children and youths numbering 75 in total, as well as the involvement of three local administrations in Amphoe Phuttamonthon, Nakhon Pathom province.

According to the research results, it was found that: (1) There is cultural diversity in Amphoe Phuttamonthon which can be divided into 7 types, namely. (i) culture and local wisdom (ii) local history (iii) traditions (iv) occupations (v) people (vi) religion and beliefs and (vii) food; (2) In terms of strengthening community participation, it is to develop children and youths' learning potentials with respect to cultural diversity. The project has identified activities for using creative documentary media as a tool to support the learning process by allowing the community to be a part of the thinking process at every stage of procedure to the point that they were able to create six documentaries according to their interests and passion; (3) Knowledge and know-how developed from working towards building an appreciation of culture with community participation; i) the diversity in the research location ii) the tools suitable for children and youths' learning, iii) community involvement in developing children's learning skills iv) appropriate qualifications and preparedness of the children and youths. This research has led to the reinforcement of knowledge and understanding about cultural diversity such that the children will be able to live their lives peacefully in the midst of diversity and be able to adapt to new cultural changes based on equity within the community.

Keyword: Community Participation, Learning Arrangement, Children and Youths, Cultural Diversity